

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Brandmeld- en ontruimingsalarminstallaties

Instructie

Versie 2.0

Datum 19 februari 2018

Status Definitieve versie

Colofon

Versie 2.0

Contact T 0800 89 91 103
Rijksvastgoedbedrijf
Postbus 20952
2500 EZ Den Haag

Inhoud

Wijzigingen	4
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doelgroep	5
1.3 Leeswijzer	5
2 Brandmeldinstallaties	6
2.1 Het Programma van Eisen of uitgangspuntendocument	6
2.1.1 Vastleggen uitgangspunten	6
2.1.2 Moet ik gebruik maken van een erkende PvE/UPD-opsteller?	6
2.1.3 Wie moeten een PvE/UPD ondertekenen?	6
2.1.4 Opstellen van een PvE voor een bestaande installatie	8
2.1.5 Waar wordt het PvE opgeslagen?	8
2.2 Certificering	8
2.2.1 Welk certificaat schrijft het RVB voor?	8
2.2.2 Reikwijdte van een certificaat	9
2.2.3 Wanneer is een inspectiecertificaat vereist?	10
2.2.4 Normatief kader – het startpunt van een inspectie	11
2.2.5 Inspectie bij bestaande bouwwerken	12
2.2.6 Vervallen doormeldplicht	12
3 Ontruimingsalarminstallaties	13
3.1 Het PvE of UPD	13
3.1.1 Uitgangspunten zijn noodzakelijk	13
3.1.2 Moet ik gebruik maken van een erkende PvE/UPD-opsteller?	13
3.1.3 Wie moeten een PvE/UPD ondertekenen?	13
3.1.4 Opstellen van een PvE/UPD voor een bestaande installatie	13
3.1.5 Waar wordt het PvE opgeslagen?	13
3.2 Certificering	13
3.2.1 Wanneer is een inspectiecertificaat vereist?	13
3.2.2 Normatief kader – het startpunt van een inspectie	13
3.2.3 Inspectie bij bestaande bouwwerken	13
4 Begrippen	14
5 Informatiebronnen	16
6 Bijlagen	17
Bijlage 1 Aanvulling normatief kader inspectie BMI zelfsluitendheid van celdeuren	17
Bijlage 2 Aanvulling normatief kader t.b.v. inspectie BMI en OAI legeringsgebouwen	18
Bijlage 3 Aanvulling normatief kader t.b.v. bestaande ontruimingsalarminstallaties	19
Bijlage 4 Werkwijze vertraagde doormeldingen bij Penitentiaire Inrichtingen	20
Bijlage 5 Werkwijze: Nota van Aanvulling inz. vervallen doormelding defensiegebouw	21
Bijlage 6 Voorbeelden NvA ten behoeve van een PvE	23
Bijlage 7 Defensiespecifieke aanwijzingen voor het proces 'verkrijgen van een goedgekeurd PvE/UPD'	25
Bijlage 8 Afkoppeling doormelding BMI naar brandweer - rijksgebouwen	26
Bijlage 9 Procedure inspectie door inspectie-instelling	28

Wijzigingen

Datum	Rev	Sectie Pagina's	Gemaakte aanpassingen	Gemaakt door	Gecontroleerd door
20 oktober 2016	1.0	Gehele document	1 ^e definitieve versie	R. Thakoer	D. van Riel
April 2017	1.1	Pagina.... Bijlage 9	Toevoeging procedure en mogelijkheden bij afkeur door Inspectie-Instelling	D. van Riel	R. Thakoer
November 2017	1.2	Gehele document incl. bijlagen	1 ^e definitieve versie incl. uitbreiding	H.S. vdn Hil	R. Thakoer
December 2017	1.3	Gehele document incl. bijlagen	Tekstuele aanpassingen.	W. Schotanus	R. Thakoer
Februari 2018	1.4	Hoofdstuk 2.2 certificering	Toevoegen ontruimingsalarminstallatiecertificaat	W. Schotanus	R. Thakoer
Maart 2018	2.0	Gehele document	geen	W. Schotanus	H.S. vdn Hil

1 Inleiding

1.1

Aanleiding

Er zijn veel vragen en onduidelijkheden als het gaat om de processen rond de brandmeldinstallatie (BMI) en de ontruimingsalarminstallatie (OAI). Deze instructie geeft een antwoord of een oplossingsrichting voor de meest voorkomende vragen binnen het Rijksvastgoedbedrijf (RVB).

Onderwerpen die aan bod komen, zijn ingegeven door actuele vragen die op verschillende plekken binnen het RVB spelen, voor zowel rijksgebouwen als defensiegebouwen. Deze uitgave vervangt de voormalig RGD-instrumenten "Certificering brandmeldinstallaties instructie v1 21 december 2010" en "Bestaande ontruimingsalarminstallaties instructie v1 21 december 2010" als ook de voormalig DVD werkinstructie "Opstellen PvE BMI/AOI". De uitwerking van de vraagstukken is voor zowel de defensie- als voor rijksgebouwen van gelijke opzet. Daar waar sprake is van verdere differentiatie, wordt dit specifiek aangegeven. Sommige onderwerpen spelen uiteraard specifiek bij rijksgebouwen of bij defensiegebouwen. Denk aan problematiek van ongewenste brandmeldingen in gevangenissen of certificatieproblematiek in relatie tot terreininfrastructuur bij een legeringsgebouw. Deze onderwerpen worden apart behandeld.

1.2

Doelgroep

Deze uitgave is bedoeld voor medewerkers van het RVB. Sommige bijlagen lenen zich prima om in communicatie met belanghebbenden buiten het RVB te gebruiken. Bijvoorbeeld de werkwijze voor een nota van aanvulling op een Programma van Eisen (PvE).

1.3

Leeswijzer

De instructie is opgebouwd uit twee delen, het eerste deel gaat over brandmeldinstallaties en het tweede deel gaat over ontruimingsalarminstallaties. In ieder deel worden onderwerpen geïntroduceerd met achtereenvolgens de probleemomschrijving en bijbehorende oplossingsrichting. De instructie is zodanig van opzet dat de onderwerpen onafhankelijk van elkaar gelezen kunnen worden.

2 Brandmeldinstallaties

2.1 Het Programma van Eisen of uitgangspuntendocument

2.1.1 Vastleggen uitgangspunten

Het is van belang dat uitgangspunten voor een brandmeldinstallatie worden vastgelegd in een uitgangspuntendocument (UPD), dit kan een PvE zijn. In dit document staat bijvoorbeeld welke technische kwaliteitseisen gelden voor de installatie (normen) en is de functionaliteit van een installatie gespecificeerd. Zo omschrijft het PvE/UPD welke brandbeveiligingsinstallaties worden aangestuurd en of er bijvoorbeeld sprake is van doormelding naar een regionale alarmcentrale van de brandweer of particuliere (eigen) alarmcentrale.

Zowel voor beheer/onderhoud van een installatie als voor aanleg van een nieuwe installatie is het noodzakelijk dat een PvE/UPD aanwezig is. Als het gaat om aanleg van een nieuwe installatie dan is een definitief PvE/UPD in besteksfase al nodig. Als het gaat om beheer en onderhoudsactiviteiten, dan is een PvE/UPD altijd nodig. Als deze ontbreekt in de beheerfase dan moet deze alsnog worden opgesteld, 2.1.4 geeft hier aanwijzingen voor. Bij het RVB maken we voor het opstellen van het PvE in de regel gebruik van het model uit de norm NEN 2535.

2.1.2 Moet ik gebruik maken van een erkende PvE/UPD-opsteller?

Als een PvE/UPD bij een (bestaande) installatie ontbreekt, dan moet deze (opnieuw) worden opgesteld. Er worden geen eisen gesteld aan een PvE/UPD-opsteller, het is aan te bevelen om te kiezen voor een erkende PvE/UPD-opsteller, met name voor de complexere situaties. Een erkenning op basis van de BRL K 21027, voor PvE/UPD-opsteller, die afgegeven is door een certificatie-instelling (bijvoorbeeld KIWA of CIBV) geeft meer zekerheid op kwaliteit.

2.1.3 Wie moeten een PvE/UPD ondertekenen?

Onderstaande tabel geeft inzicht in de belanghebbenden van de installatie en wie ondertekent.

Belanghebbende	Ondertekening
Opsteller	De opsteller ondertekent.
Eigenaar	<p>Defensiegebouwen Defensie is eigenaar, de RVB-projectleider tekent namens Defensie.</p> <p>Rijksgebouwen Als het RVB eigenaar is, dan wordt als eigenaar/opdrachtgever ondertekend. Als het RVB het gebouw huurt, dan bepaalt het contract tussen huurder/verhuurder de ondertekening. Het kan zijn dat de verhuurder als eigenaar/opdrachtgever ondertekent of alleen als eigenaar ondertekent.</p>
Opdrachtgever	<p>Defensiegebouwen De projectleider tekent.</p> <p>Rijksgebouwen Als het RVB opdrachtgever is, dan mag bijvoorbeeld de projectleider/manager, objectmanager of contractmanager ondertekenen.</p>

Belanghebbende	Ondertekening
Gebruiker ¹	<p>Defensiegebouwen</p> <p>Voor Defensie ondertekent de door de hoofdgebruiker aangewezen functionaris van het betreffende Operationeel Commando (OPCO)²:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bestuursstaf (BS) Commando Zeestrijdkrachten (CZSK) Commando Landstrijdkrachten (CLAS) Commando Luchstrijdkrachten (CLSK) Koninklijke Marechaussee (KMar) Commando Diensten Centra (CDC) Defensie Materieel Organisatie (DMO) <p>Rijksgebouwen</p> <p>De gebruiker van een gebouw ondertekent.</p>
Bevoegd gezag ³	<p>Ondertekening is niet verplicht.</p> <p>Met de inwerkingtreding van het Bouwbesluit 2012 is ondertekening van een PvE/UPD door het bevoegd gezag geen eis meer. Dit geldt zowel voor defensiegebouwen als voor rijksgebouwen en zowel voor nieuwe installaties als voor wijzigingen/aanpassingen aan bestaande installaties.</p>
Leverancier	Ondertekening is niet nodig.
Onderhoudspartij	Ondertekening is niet nodig.

De vervallen ondertekeningsplicht door het bevoegd gezag vraagt om nadere motivatie. Dit staat hieronder toegelicht.

- Het CCV inspectieschema brandbeveiliging vereist niet dat er ten behoeve van certificatie een door bevoegd gezag ondertekend PvE aanwezig is. Het ontbreken van een handtekening van het bevoegd gezag is dus geen afkeerpunt.
- In het Bouwbesluit staat geen eis voor een ondertekend PvE.
- Het infobulletin brandmeldinstallaties van de Directoraat-generaal Wonen Bouwen van BZK stelt het volgende: *“Bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het bouwen moeten de gegevens en bescheiden worden overlegd waaruit blijkt dat de brandmeldinstallatie aan de voorschriften voldoet. Dit bewijs kan worden geleverd door een Programma van Eisen (PvE) volgens NEN 2535, een Uitgangspuntendocument (UPD) of op andere wijze. Een separate goedkeuring van het PvE of UPD is volgens de Regeling Bouwbesluit 2012 niet noodzakelijk.”*
- De Regeling Bouwbesluit 2012 regelt dit punt expliciet door te stellen (art. 5.3a NEN2535 en NEN2575): *“Bij de toepassing van NEN2535 en NEN2575 is het in die normen bedoelde akkoord van de bevoegde autoriteit verkregen met een vergunning voor het bouwen of voor brandveilig gebruik of door een melding als bedoeld in artikel 1.18, eerste lid, van het besluit”*

In het geval van een aanpassing of vervanging van een installatie is geen sprake van een vergunningsplichtige activiteit in het kader van de Wabo mits dit in overeenstemming met de bestaande vergunningen is. Op dat moment hoeft ook

¹ Uitgangspunten uit het PvE kunnen gevolgen hebben voor de organisatorische maatregelen bij de gebruiker. Het is daarom van belang om de gebruiker altijd te betrekken bij de totstandkoming van een PvE.

² Contactgegevens opvragen bij Sectie Vergunningen Gebruiksgereed Vastgoed (VGV) (DVenB.Dir.EenR.Sectie.JBenRuimte@mindef.nl)

³ Bevoegd Gezag is de eisende partij van overheidswege, te weten de Burgemeester en Wethouders van de gemeente danwel de Minister van Infra & Milieu. De sectie VGV is bekend met o.a. het bevoegd gezag per object, vergunninghouder inclusief de adressering van de contactpersoon die namens de vergunninghouder tekenbevoegd is. Indien men behoefte heeft aan gegevens als hierboven benoemd, kan men contact opnemen met DVenB.Dir.EenR.Sectie.JBenRuimte@mindef.nl.

niet expliciet gemaakt te worden dat de aangepaste installatie zal voldoen. Het inspectiecertificaat dient als borging dat de kwaliteit van de installatie kan worden aangetoond richting bevoegd gezag. Hiermee geeft opdrachtgever/eigenaar invulling aan de bouwbesluit-eisen.

In de regel is overleg met het bevoegd gezag of brandweer aangaande het UPD/PvE niet nodig tenzij een specifieke situatie hier aanleiding voor geeft. Indien wel overleg moet plaatsvinden met het bevoegd gezag of de Veiligheidsregio (brandweer) neem dan voor defensiegebouwen contact op met sectie VGV of voor rijksgebouwen met de brandveiligheidsadviseur die bij het project of proces betrokken is.

2.1.4

Opstellen van een PvE voor een bestaande installatie

Als er in de beheerfase nog geen PvE is, dan moet deze alsnog worden opgesteld. Het is van belang dat het PvE/UPD de feitelijk bestaande situatie moet bestendigen. Het is dus niet de bedoeling om extra eisen te formuleren. Er moet worden verwezen naar normen die golden ten tijde van de aanleg (minimaal de eisen conform bestaande bouw uit Bouwbesluit 2012).

Het kan voorkomen dat de bestaande installatie niet (in strikte zin) voldoet aan de theoretische uitgangspunten. Zo kan het zijn dat de kwaliteitseisen vanuit het toen geldende normenkader onvoldoende zijn gerealiseerd. Er zijn dan verschillende opties:

1. De feitelijke situatie heeft geen nadelige invloed op de brandveiligheid (denk aan wijze van kabelaanleg, kleur van bekabeling, montagehoogte van de handbrandmelders etc.) én het Bouwbesluit eist geen inspectiecertificaat, dan is in principe geen aanvullende toelichting in het PvE/UPD nodig en kan de situatie blijven zoals het is. Om een discussie in de toekomst te voorkomen kan dit in een Nota van Aanvulling worden vastgelegd.
2. De feitelijke situatie heeft geen nadelige invloed op de brandveiligheid en het Bouwbesluit eist een inspectiecertificaat. In dat geval moet het normatief kader uitgebreid worden met een toelichting waarom geen sprake is van een brandonveilige situatie. Hierbij kunnen gezaghebbende documenten waarin gedogen zijn vastgelegd, helpen. De brandveiligheidsadviseur van het RVB kan hierin verder adviseren.
3. De uitvoering van de installatie is dusdanig van kwaliteit dat de veiligheid nadelig wordt beïnvloed. Hier kan aanpassing van de installatie aan de orde zijn, echter, het is ook mogelijk om, als sprake is van einde levensduur, de bestaande situatie met eventuele tijdelijke maatregelen in stand te houden. De brandveiligheidsadviseur van het RVB kan hierin verder adviseren.

Bijlage 5 omschrijft de gestandaardiseerde werkwijze voor het verwerken van vervallen doormeldplicht bij de defensiegebouwen in een Nota van Aanvullingen (NvA). In Bijlage 6 staan twee voorbeelden van NvA's. Er is geen voorgeschreven vorm voor het opstellen van een NvA.

2.1.5

Waar wordt het PvE opgeslagen?

In ieder geval is het van belang dat het definitieve PvE/UPD op locatie in het logboek van de installatie aanwezig is. Daarnaast moet de definitieve versie in het digitale archief van het RVB zijn opgeslagen.

2.2

Certificering

2.2.1

Welk certificaat schrijft het RVB voor?

Om de goede kwaliteit aan te tonen zijn drie typen certificaten voor eigenaren/opdrachtgevers beschikbaar.

1. Een onderhoudscertificaat, deze kan een onderhoudspartij verstrekken na afronding van de onderhoudswerkzaamheden. Dit certificaat kan geleverd worden onder 'CCV certificatieschema onderhoud BMI, versie 4.0';
2. Een brandmeldinstallatiecertificaat dat geleverd wordt door het branddetectiebedrijf (soms beter bekend als productcertificaat. Dit is echter een onjuiste benaming). Dit certificaat kan geleverd worden onder 'CCV certificatieschema leveren BMI, versie 4.0';
3. Een ontruimingsalarminstallatiecertificaat dat geleverd wordt door het branddetectiebedrijf (leveringsbedrijf). Dit certificaat kan geleverd worden onder 'CCV certificatieschema leveren OAI, versie 3.0';
4. Inspectiecertificaat (deze wordt in paragraaf 2.2.2, 2.2.3 en 2.2.4 verder omschreven).

Het onderhoudscertificaat en het brandmeld-/ontruimingsalarminstallatiecertificaat (1. en 2.) zijn niet vanuit bouwregelgeving voorgeschreven. In de praktijk wordt jaarlijkse onderhoudscertificatie soms nog in stand gehouden⁴. Vanuit het RVB is dit echter geen eis en wordt daarom niet voorgeschreven.

In het kader van contractbeheersing (zeker willen weten dat de juiste kwaliteit geleverd wordt) kiest het RVB om besteksmatig een certificaat van de installatie, een brandmeld- en ontruimingsalarminstallatiecertificaat (2.+3.), voor te schrijven. Hiermee borg je dat de leverancier een installatie levert van de vereiste kwaliteit.

2.2.2

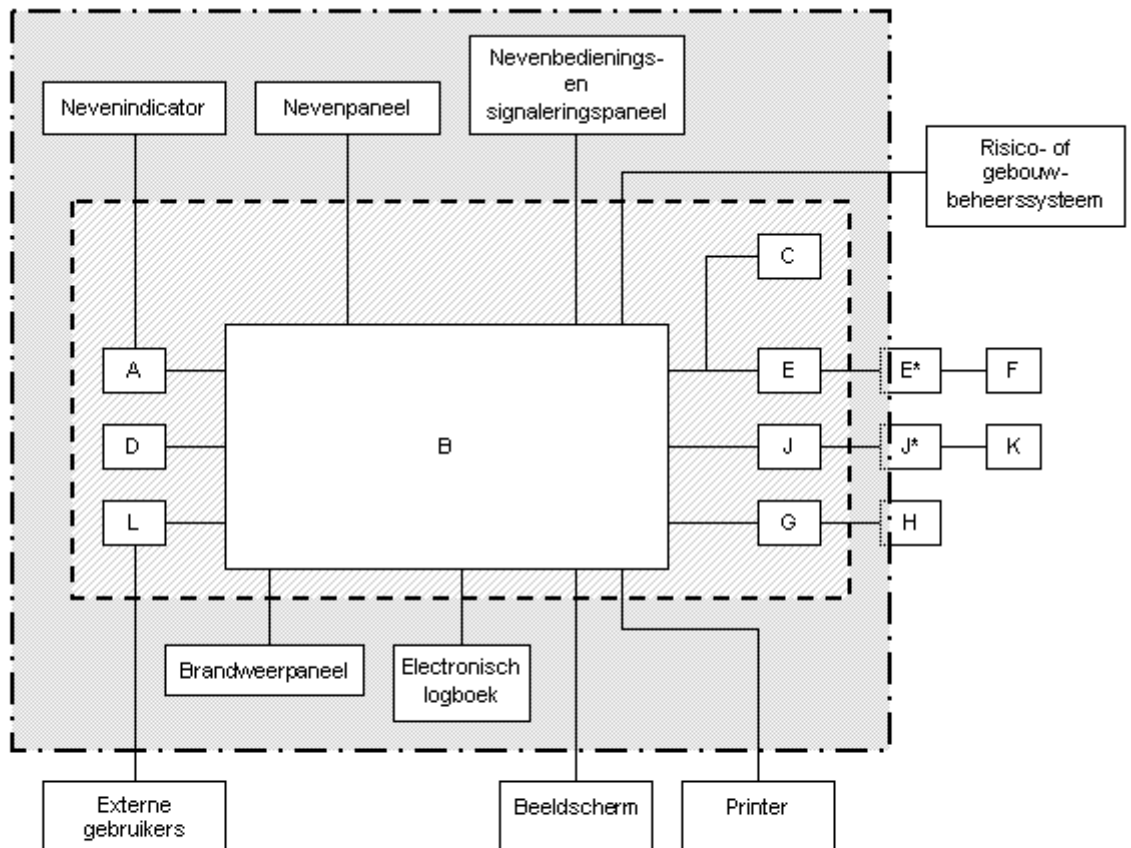
Reikwijdte van een certificaat

Op de volgende pagina is ter toelichting een schematische opbouw van een brandmeldinstallatie weergegeven.

Reikwijdte van het inspectiecertificaat (4.) valt binnen de buitenste stippellijn. Dat is dus met inbegrip van E*, J*, en H. De functionele sturingen worden beoordeeld, maar de kwaliteit van de aangestuurde brandbeveiligingsinstallaties valt echter buiten de reikwijdte. Daarnaast gaat het inspectiecertificaat ook over beoordelen van de organisatorische en bouwkundige aspecten die direct betrekking hebben op de brandmeldinstallatie.

De reikwijdte van het brandmeldinstallatiecertificaat (2.) valt ook grotendeels binnen de buitenste stippellijn, echter de reikwijdte stopt direct na E, J en G (het daadwerkelijk functioneel sturen van de brandbeveiligingsinstallaties valt buiten de reikwijdte).

⁴ Voorafgaand aan inwerkingtreding BB2012 kon productcertificatie wel worden geëist

Legenda

- Grens van apparatuur volgens NEN-EN 54-1
- Onderhoud

A	Automatische brandmelder(s)	G	Besturingsapparatuur voor automatische brandbeveiligingsinstallaties
B	Brandmeldcentrale	H	Automatische brandbeveiligingsinstallaties
C	Brandalarmeringsapparatuur (akoestische en optische signaalgevers)	J	Doormeldapparatuur voor storingsmeldingen
D	Handbrandmelders	J*	Alarmoverdrager voor storingsmeldingen
E	Doormeldapparatuur voor brandmeldingen	K	Ontvangststation voor storingsmeldingen
E*	Alarmoverdrager voor brandmeldingen	L	Energievoorziening
F	Ontvangststation voor brandmeldingen		

Schema van een automatische brandmeldinstallatie

2.2.3

Wanneer is een inspectiecertificaat vereist?

Het RVB-beleid is om, alleen wanneer het Bouwbesluit dit vereist, inspectiecertificatie toe te passen. Uitzondering hierop, in het kader van contractbeheersing, is het bij levering van een nieuwe installatie (ook in het geval dat bouwregelgeving dit niet vereist) noodzakelijk een inspectiecertificering te laten uitvoeren omdat je hiermee weet dat de hele installatietechnische brandbeveiligingsketen werkt, vanaf brandmelding tot werkzame sturing.

Inspectiecertificaat vereist sinds 1 januari 2012, overgangsregeling t/m 31 december 2014

Met ingang van de inwerkingtreding 'Bouwbesluit 2012' is de inspectie-eis voor de BMI en OAI ontstaan. Omdat het nieuwe regelgeving betrof, is een overgangsregeling opgenomen, zodat alle partijen tijd hadden om zich hierop voor te bereiden. Ook de schema's waarmee de inspecties uitgevoerd worden, zijn pas in 2013 geïntroduceerd.

De overgangstermijn is in 2014 verlopen. Dat wil zeggen dat met ingang van 1 januari 2015 de eis bestaat om voor sommige installaties een inspectiecertificaat te hebben.

Voor installaties in welke gebouwen⁵ geldt dit?

- Legeringsgebouwen;
- Gevangenissen of rechtbanken met een celfunctie;
- Kantoren met een verblijfsvloer hoger dan 50 meter;
- Bijeenkomstfuncties > 1000 m² (bijvoorbeeld musea).
- Parkeergarage > 2500 m²

De naleving van deze verplichting heeft het RVB voor zowel rijksgebouwen als defensiegebouwen geregeld in onderhoudscontracten. Hierin is opgenomen dat de installateur invulling moet geven aan de verplichte inspecties/certificering, conform wet- en regelgeving.

Het inspectiecertificaat is 3 jaar geldig, tenzij doormelding naar een Regionale Alarm Centrale (RAC) wettelijk verplicht is. In dat geval is het inspectiecertificaat 1 jaar geldig, conform de Regeling Bouwbesluit 2012. De inspecties worden uitgevoerd door type A geaccrediteerde Inspectie instellingen.

2.2.4

Normatief kader – het startpunt van een inspectie

In de praktijk worden de voor de inspectie noodzakelijke uitgangspunten beschreven in documenten met namen als het Uitgangspuntendocument (UPD), Programma van Eisen (PvE), bestek, technische beschrijving, Nota van Aanvulling (NvA), Plan van Aanpak (PvA), etc. Sommige van deze namen hebben een verbinding met andere 'officiële' documenten, zoals het Programma van Eisen in NEN-normen.

Het UPD/PvE in combinatie met eventuele NvA's of andere relevante notities vormen tezamen het normatief kader. Dit is de basis voor een inspectie. In het normatief kader heeft het RVB ruimte om de discrepantie tussen de strikte normen (NEN2535 en NEN2575) en de feitelijke situatie toe te lichten en te motiveren waarom de afwijkingen geen nadelige invloed hebben op de veiligheid. Onderstaand enkele beproefde aanvullingen op het normatief kader. Deze bieden gelijkwaardige oplossingen in specifieke situaties.

Vastgestelde of door het RVB gebruikte harmonisatiedocumenten:

- Er is een standaardnotitie van DJI voor celdeuren waarin is omschreven dat het niet volledig sluiten (gestuurd door deurdrangers) van deze deuren geen afkeerpunt is (zie bijlage 1);
- Er is een aanvullend normatief kader voor legeringsgebouwen waarin is omschreven dat de kwaliteit van het terreininfrastructuur brandmeldbekabeling niet relevant is voor de doeltreffendheid van de brandmeldinstallatie (zie bijlage 2);
- Het door het CCV opgestelde harmonisatiedocument:
http://www.vivb.nl/deposit/files/CCV_harm_afspr_inspectie.pdf;
- Het door het VIVB opgestelde harmonisatiedocument:
http://www.vivb.nl/deposit/files/ViVB-standpunten_BOR_12-01-

⁵ Er zijn nog meer categorieën gebouwen waar deze eis voor geldt zoals verzorgingstehuizen, hotels, ziekenhuizen etc. een compleet overzicht is opgenomen in Bijlage I van Bouwbesluit 2012.

[2012.pdf](#); Werkwijze vertraagde doormeldingen bij Penitentiaire Inrichtingen (bijlage 4);

- Voor bestaande brandmeldinstallaties advies Professioneel oordeel inspectie (bijlage 10).

2.2.5

Inspectie bij bestaande bouwwerken

De ervaring van het RVB is dat men regelmatig geconfronteerd wordt met inspecties door inspectie-instellingen in het kader van de certificering waarbij bestaande installaties niet worden goedgekeurd. Hiervan is sprake indien het eerder genoemde normatief kader niet goed is vastgelegd. Bij bestaande installaties bestaat het normatief kader uit de documenten die in het verleden zijn opgesteld.

Standpunt van het RVB is hierin dat het normatief kader is achterhaald. Voordat de voorgestelde aanpassingen worden uitgevoerd, dient het normatief kader te worden geüpdatet. Belangrijk daarbij is dat het normatief kader een weergave is van de geaccepteerde situatie ten tijde van de aanleg van de installatie. De normen, maar ook de wijze waarop de norm destijds werd uitgelegd dienen te worden verwerkt in het normatief kader. De afwijkingen mogen echter geen negatieve invloed hebben op de veiligheid. De onderdelen waarop dient te worden geüpdatet hebben betrekking op:

- Omvang van het te certificeren gebied: beperken op het deel van de installatie dat conform het Bouwbesluit 2012 dient te zijn gecertificeerd,
- Wijzigingen in het gebouw of de installatie die niet in het normatief kader verwerkt zijn, zoals proefbrandnummer, omvang van de installatie, sturingen, doormelding etc.,
- Bekabeling die is aangelegd conform de gewoonten ten tijde van de aanleg.

In bijlage 9 is het proces opgenomen op welke wijze men dient te acteren indien men wordt geconfronteerd met een inspectierapport. In bijlage 10 zijn een aantal te voorkomen afkeerpunten opgenomen. Door toevoeging aan het normatief kader kan een nee-conclusie bij inspectiecertificering worden voorkomen.

2.2.6

Vervallen doormeldplicht

In april 2012 is het Bouwbesluit gewijzigd waardoor voor veel bouwwerken de verplichting is komen te vervallen voor het hebben van doormelding naar de RAC van de brandweer. In bijlage 5 staat omschreven hoe hiermee om te gaan bij defensiegebouwen. In bijlage 8 staat omschreven hoe hiermee om te gaan bij rijksgebouwen.

3 Ontruimingsalarminstallaties

3.1 Het PvE of UPD

3.1.1 *Uitgangspunten zijn noodzakelijk*

Zie 2.1.1. Hier gelden dezelfde uitgangspunten.

3.1.2 *Moet ik gebruik maken van een erkende PvE/UPD-opsteller?*

Zie 2.1.2. Hier gelden dezelfde uitgangspunten.

3.1.3 *Wie moeten een PvE/UPD ondertekenen?*

Zie 2.1.3. Hier gelden dezelfde uitgangspunten.

3.1.4 *Opstellen van een PvE/UPD voor een bestaande installatie*

Zie 2.1.4. Hier gelden dezelfde uitgangspunten.

Oudere ontruimingsalarminstallaties voldoen in de regel niet strikt aan de vereiste kwaliteitseisen als het gaat om het halen van de juiste geluidsdruk in de verblijfsruimten en de eisen ten aanzien van bekabeling. Sinds 2015 is daarom een passage opgenomen in de Regeling Bouwbesluit 2012 die op deze aspecten het vereiste niveau (lagere kwaliteit is geaccepteerd) regelt voor bestaande installaties. Bestaande installaties zijn hierbij gedefinieerd als ontruimingsalarminstallaties die aangelegd zijn voor 1 november 2008. In bijlage 3 is een passage opgenomen in (een NVA bij) het PvE/UPD van de bestaande ontruimingsalarminstallatie.

3.1.5 *Waar wordt het PvE opgeslagen?*

Zie 2.1.5. Hier gelden dezelfde uitgangspunten.

3.2 Certificering

3.2.1 *Wanneer is een inspectiecertificaat vereist?*

Zie 2.2.1 Hier gelden dezelfde uitgangspunten.

3.2.2 *Normatief kader – het startpunt van een inspectie*

Zie 2.2.4 Hier gelden dezelfde uitgangspunten.

Harmonisatiedocumenten met inspectie

- CCV harmonisatiedocument: http://www.vivb.nl/deposit/files/CCV_harm_afspr_inspectie.pdf;
- VIVB harmonisatiedocument: http://www.vivb.nl/deposit/files/VIVB-standpunten_BOR_12-01-2012.pdf;
- Standaardtekst t.b.v. een nota van aanvullingen (bijlage 3)

3.2.3 *Inspectie bij bestaande bouwwerken*

Zie 2.2.5. Hier gelden dezelfde uitgangspunten.

De onderdelen waarop het normatief kader van een ontruimingsinstallatie dient te worden geüpdatet hebben betrekking op:

- Omvang ontruimingsgebied,
- Alarmeringszones etc.

4 Begrippen

Branddetectiebedrijf	De leverancier die verantwoordelijk is voor het ontwerp, de aanleg, inbedrijfstelling en oplevering van de installatie en voor de compatibiliteit van de in de installatie toegepaste componenten en onderdelen.
Brandmeldinstallatie	Een samenstel van apparatuur, leidingen, toebehoren van leidingen en stuurbekabeling, welke nodig zijn voor het detecteren van brand, het melden van brand en het geven van stuursignalen ten behoeve van andere installaties. NEN 2654-1, figuur 1 (op pag. 8) geeft dit duidelijk aan.
Gebruiker:	de vertegenwoordiger van de bewoners van een gebouw.
Installaties:	Die installaties die een functie hebben op het gebied van (brand)veiligheid. Naast de brandmeld- en ontruimingsalarminstallaties kunnen hiertoe ook installaties voor luchtbehandeling, liften, rook- en warmte-afvoer, noodstroomvoorzieningen, communicatie, enz. behoren.
Legeren	Het verschaffen van nachtverblijf aan (militair) personeel op een Defensiecomplex van Rijksweg gedurende een bepaalde periode ofwel op incidentele basis.
Legeringsgebouw	Een gebouw waarin meer dan één legeringsverblijf is gesitueerd, welke is aangewezen op een gezamenlijke verkeersroute.
Normatief kader:	Relevante gedocumenteerde informatie zoals componentendata (data sheets, approvals, manuals etc.), nationale of internationale normen, voorschriften, standaards, branchedocumenten besluitenlijsten (van NEN, de Commissie van Deskundige Blus en het CCV harmonisatieoverleg) en beproevings- en testenresultaten (van 'full scale tests', functionele beproevingen en proefbranden), die de inspecteur in samenhang gebruikt om vast te stellen of de bepaalde afgeleide doelstellingen gehaald zijn. De te hanteren normen volgen uit het basisontwerp (UPD, Programma van eisen); ook deze maken deel uit van het normatief kader.
Project:	Een project waarin sprake kan zijn van nieuwbouw, renovatie, verbouw of planmatig onderhoud.
Programma van Eisen (PvE):	Basisontwerp van de installatie waarin de uitgangspunten voor de installatie zijn vastgelegd. Het PvE is een normatief gestandaardiseerd uitgangspuntendocument.

Renovatie:	Een met nieuwbouw te vergelijken project waarbij het merendeel van met name de installaties wordt vernieuwd.
Uitgangspunten-document (UPD):	Basisontwerp van de installatie waarin de uitgangspunten voor de installatie zijn vastgelegd. De vorm en inhoud van een UPD (anders dan het hierboven bedoelde PvE) zijn vrij en niet genormeerd.
Verbouwing:	Een project met beperkte aanpassingen aan de installaties en/of bouwkundige componenten.

5

Informatiebronnen

Hieronder volgen enkele belangrijke en interessante informatiebronnen:

- Bouwbesluit 2012
- CCV Inspectie en certificatieschema's (www.hetccv.nl)
- Toelichting Beleid vertraagde doormelding bij DJI 4.12.2014
- Brandbeveiligingsconcept Legeringsgebouwen + oplegnotitie (in ontwikkeling)
- Doormelding brandmeldinstallaties Defensie (in ontwikkeling)
- Normatief kader bij afkoppelen BMI's Legeringsgebouwen van het RAC (in ontwikkeling)
- RIG 03-408 Brandmeld- en ontruimingsalarminstallaties nieuwbouw en bestaande bouw

Links

- www.hetccv.nl
- www.preventiecertificaat.nl
- www.bouwbesluitonline.nl
- www.RVB.nl

6

Bijlagen

*Bijlage 1 Aanvulling normatief kader inspectie BMI zelfsluitendheid van celdeuren***Notitie t.b.v. inspectie brandmeldinstallatie inzake zelfsluitendheid van celdeuren in penitentiaire inrichtingen**

In het CCV-inspectieschema brandbeveiligingssystemen is in tabel 7.4 aangegeven welke inspectiepunten gelden voor stuurfuncties. Voor deuren die in de normale situatie open staan en bij brand automatisch moeten sluiten, is de stuurfunctie Deurvastzetinrichtingen gedefinieerd.

Deze stuurfunctie is voorzien voor brand- en rookwerende deuren in brand- en rookwerende scheidingen. Het interne logistieke proces vereist dat deze deuren permanent open staan, terwijl ze bij brand volledig moeten sluiten om de integriteit van de brand- of rookwerende scheiding te waarborgen. Brand- en rookwerende scheidingen vormen in het Bouwbesluit de basis voor brandveiligheid.

Voor celdeuren bestaat geen wettelijke eis voor zelfsluitendheid⁶. De zelfsluitendheid is een beleidsmatige, bovenwettelijke eis gesteld door DJI. Het uitgangspunt is dat in geval van een calamiteit de celdeuren door de BHV organisatie worden nagelopen en indien nodig handmatig worden gesloten.

In het kader van het inspecteren van de deurvastzetinrichting van een celdeur conform het CCV-inspectieschema brandbeveiligingssystemen, tabel 7.4 moet door de inspecteur worden vastgesteld dat de deurvastzetinrichting wordt ontgrendeld vanuit de brandmeldcentrale, maar is het niet volledig sluiten van de celdeur geen afkeurcriterium.

In voorkomende gevallen moet deze specifieke invulling voor celdeuren worden toegevoegd aan het basisontwerp, waardoor het onderdeel wordt van het normatief kader waarop de inspectie wordt gebaseerd.

Noot:

De strekking van de notitie is dat wanneer er tijdens een inspectie van de BMI wordt geconstateerd dat een aantal celdeuren niet volledig sluit, dit niet mag leiden tot een afkeerpunt. Een afkeerpunt betekent dat er geen inspectiecertificaat kan worden afgegeven. Dit ontslaat de gebruiker (en/ of andere partijen) niet van de verplichting dat er adequaat onderhoud wordt uitgevoerd aan de celdeuren zodat het volledig sluiten hiervan is gewaarborgd.

⁶ Tenzij zelfsluitendheid deel uit maakt van een gelijkwaardigheids oplossing

Bijlage 2 Aanvulling normatief kader t.b.v. inspectie BMI en OAI legeringsgebouwen

Doel van de brandmeldinstallatie en ontruimingsalarminstallatie in legeringsgebouwen

1. Primaire doel en daarvan afgeleide doelstelling van de brandmeld- en ontruimingsalarminstallatie is veilig vluchten van personen uit een legeringsgebouw;
2. De installaties zijn niet gericht op schadebeperking.

Uitgangspunten behorende bij het doel

- Personen in een legeringsgebouw zijn zelfredzaam;
- In een legeringsgebouw is een ontruimingsalarminstallatie aanwezig die voldoet aan de uitgangspunten gesteld in het Programma van Eisen en de NEN2575;
- In een legeringsgebouw is een brandmeldinstallatie en ontruimingsalarminstallatie aanwezig die voldoet aan de uitgangspunten gesteld in het Programma van Eisen.

Scope voor bepalen van doeltreffendheid van de installatie

Uit het hierboven genoemde doel van de installatie en de bijbehorende randvoorwaarden, blijkt dat lokaal (op gebouwniveau) gekeken wordt naar de functionaliteit van de installatie. De terreininfrastructuur waarmee de installatie eventueel is gekoppeld aan andere installaties is daarbij van secundair belang (in ieder geval niet van belang voor het doel van de installatie). De terreininfrastructuur valt dus buiten de scope van een inspectie.

Overige informatie ten behoeve van het normatief kader voor de inspectie

- Uitgangspunten van de brandmeldinstallatie zijn voor ieder legeringsgebouw vastgelegd in het bijbehorende Programma van Eisen;
- Uitgangspunten van de ontruimingsalarminstallatie zijn voor ieder legeringsgebouw vastgelegd in het bijbehorende Programma van Eisen;
- Ten tijde van een ontruimingsalarm zijn gerichte instructies aanwezig, gericht op elkaar alert (wakker) maken. In een schoolomgeving gebeurt dat door de leiding. Daarnaast vinden de nodige ontruimingsoefeningen plaats om personen bekend te maken met het alarmsignaal;
- CCV harmonisatiedocument: http://www.vivb.nl/deposit/files/CCV_harm_afspr_inspectie.pdf;
- VIVB harmonisatiedocument: http://www.vivb.nl/deposit/files/ViVB-standpunten_BOR_12-01-2012.pdf;
- Voor bestaande brandmeldinstallaties de CCV publicatie certificatie van bestaande brandmeldinstallaties;
- Voor ieder gebouw/installatie kunnen lokaal nog specifieke randvoorwaarden gelden.

Bijlage 3 Aanvulling normatief kader t.b.v. bestaande ontruimingsalarminstallaties

Onderstaande passage kan opgenomen worden in (een NvA bij) het PVE/UPD van de bestaande ontruimingsalarminstallatie:

“Voor ontruimingsalarminstallaties die geleverd zijn voor 1 november 2008, is in bouwregelgeving geregeld dat deze niet strikt hoeven te voldoen aan alle prestatie-eisen uit de NEN2575.

Hiermee ontstaat ruimte voor de wijze waarop de ontruimingsalarminstallaties in het verleden werden aangelegd.

De bepalingen (uitgeschakelde delen van de NEN2575) zijn vastgelegd in de Ministeriele regeling Bouwbesluit 2012, de bijbehorende Nota van Toelichting en de onderliggende bekendmaking in Staatscourant (zie onderstaand).

(Stcrt. 2015, 17338)
Artikel 5.9b NEN 2575

Lid 2. Waar in artikel 6.23 van het besluit wordt verwezen naar NEN2575 geldt het volgende:

- a. het in onderdeel 4, tabel 1, onder algemeen, bedoelde minimaal toelaatbaar geluidniveau van toonsignalen van 65 dB geldt alleen voor verkeersruimten. Voor verblijfsruimten geldt alleen het in die tabel bedoelde geluidsniveau toonsignaal dat minimaal 6dB boven het gemiddelde omgevingsgeluid uitkomt;
- b. het in onderdeel 4, tabel 2, onder algemeen, bedoelde minimaal toelaatbaar geluidniveau van gesproken berichten van 60 dB geldt alleen voor verkeerruimten. Voor verblijfsruimten geldt alleen het in die tabel bedoelde geluidsniveau toonsignaal dat minimaal 6dB boven het gemiddelde omgevingsgeluid uitkomt;
- c. onderdeel 12.4.2 Specificatie Luidsprekers is niet van toepassing;
- d. onderdeel 17 Bekabeling is niet van toepassing.

Dit kader is van toepassing op deze ontruimingsalarminstallatie.”

Bijlage 4 Werkwijze vertraagde doormeldingen bij Penitentiaire Inrichtingen

Vertraagde doormeldingen BMI's

Conform Bouwbesluit 2012 is voor een PI een inspectiecertificaat verplicht en doormelding van de BMI naar een RAC vereist.

Over het algemeen kunnen PI's niet voldoen aan de eis voor ongewenste en onechte meldingen, zoals gesteld in de norm NEN 2535. Vanwege de functie en het gebruik van dit soort gebouwen wordt het maximaal aantal ongewenste en onechte meldingen overschreden. Dit heeft normaliter tot gevolg dat een BMI niet gecertificeerd kan worden en dat de brandweer (te) vaak zonder daadwerkelijke noodzaak moet uitrukken.

Om dit te voorkomen is het geoorloofd om een vertraging op de doormelding naar de RAC toe te passen⁷. Dit kan alleen onder bepaalde voorwaarden, te weten:

- Er dient altijd een professionele, getrainde en op zijn taak beruste bedrijfshulpverleningsorganisatie (BHV-organisatie) aanwezig te zijn;
- Bij een brandmelding zijn er binnen twee minuten twee BHV-ers ter plaatse. In geval van een echte brand wordt de melding direct doorgezet naar de brandweer;
- Personeel van de inrichting is zelf verantwoordelijk voor de ontruiming, niet de brandweer. Bij binnenkomst van de brandweer is het bedreigde gebied al ontruimd en zijn er geen justitiabelen aanwezig;
- Handbrandmeldingen worden altijd onvertraagd doorgemeld;
- De bouwkundige brandpreventieve voorzieningen zijn op orde;
- Het aantal ongewenste en onechte meldingen worden periodiek binnen de locatie besproken. Mogelijke organisatorische en/of technische verbeteringen worden besproken met de objectmanager van het RVB. Ook de brandweer wordt hierbij betrokken door de locatie.

Door toepassing van deze voorwaarden heeft de vertraging geen invloed op het redden van justitiabelen en ontstaat er geen onveiligere situatie dan bij een doormelding zonder vertraging.

Hoeveel vertraging is toelaatbaar?

Uitgaande van de verkenningstijd die de BHV nodig⁸ heeft is een vertragingstijd van 3 à 4 minuten acceptabel.

⁷ Dit concept is ontleend aan "Toelichting Beleid vertraagde doormelding bij DJI 4.12.2014

⁸ Bron: Operationeel Handboek Bedrijfshulpverlening DJI 'inrichtingen en diensten' en visiedocument "Visie op Bedrijfshulpverlening in DJI: Werken vanuit (brand)scenario's"

Bijlage 5 Werkwijze: Nota van Aanvulling inz. vervallen doormelding defensiegebouw

Inleiding

In april 2012 is het Bouwbesluit gewijzigd waardoor voor veel bouwwerken de verplichting is komen te vervallen voor het hebben van doormelding naar de RAC van de brandweer. Dit geldt ook voor logiesgebouwen met 24-uurs bewaking, waaronder veel legeringsgebouwen zijn geschaard, ondanks dat de bewaking op meer dan 100 m van het legeringsgebouw is gelegen.

Hiermee is invulling gegeven aan het uitgangspunt van de wetgever dat een gebouw waarin zelfredzame personen verblijven zonder hulp van de brandweer ontruimd moet kunnen worden. Interventie van de brandweer is dan voornamelijk gericht op het voorkomen van uitbreiding van brand en op schadebeperking.

Probleemstelling

Op verschillende Defensie-objecten zijn directe doormeldingen naar de RAC beëindigd op initiatief van de brandweer (Veiligheidsregio). Dit heeft als consequentie dat de oorspronkelijk uitgangspunten, vastgelegd in PvE's, niet meer overeenkomen met de actuele situatie. Dit blijkt een obstakel voor het verkrijgen van inspectiecertificaten, vereist op basis van artikel 6.20 lid 6.

Medewerkers die het onderhoudscontract BMI/NV begeleiden, lopen tegen deze problematiek aan. Gevraagd is welke procedure moet worden gevolgd om te voldoen aan de wetgeving.

Werkwijze defensiegebouwen bij vervallen doormelding

Om te zorgen dat het laten vervallen van de doormelding naar de RAC geen obstakel wordt in de inspectiecertificering is door het CCV op haar website onder het kopje "veel gestelde vragen certificatie BMI" het volgende geschreven:

De brief van de brandweer is een aanvulling van de brandweer op het PvE. U moet deze brief daarom goed bewaren. Met de aanvulling op het PvE is er straks bij inspectie geen probleem met het feit dat uw BMI niet meer doormeldt naar de brandweermeldkamer, maar naar een particuliere alarmcentrale.

Zodra er een noodzaak is om uw bestaande PvE aan te passen, kunt u de veranderingen over de doormelding ook in het nieuwe PvE laten verwerken.

Gevolgen voor interne procedures

Indien een directe doormelding wordt afgekoppeld dan betekent dit dat bij een brandmelding niet automatisch de brandweer wordt gealarmeerd. Interne procedures moeten worden aangepast zodat bij een interne brandmelding wordt geverifieerd of er daadwerkelijk brand is, en bij brand moet de brandweer worden gealarmeerd.

Bij veel objecten vindt deze verificatie op dit moment ook al plaats om te voorkomen dat de brandweer uitrukt op loze meldingen. Bij een aantal van deze objecten is, in overeenstemming met de Veiligheidsregio, een vertraging op de doormelding ingesteld.

Verificatie kan op diverse manieren plaatsvinden, en verloopt meestal via de DBBO-portiersloge van de locatie. Of een automatische brandmelding komt via een directe doormelding binnen bij de Centrale Meldkamer (CMK) in Stroe. Bij deze laatste optie moet er echter nog steeds ter plaatse verificatie plaatsvinden voordat de hulpdiensten worden ingeschakeld.

Veiligheid aanwezig

Indien de brandmeldinstallatie niet meer direct doormeldt naar een RAC dan wordt bij een daadwerkelijke brand de alarmering van de hulpdiensten iets vertraagd omdat alarmering, na verificatie, door de interne organisatie moet worden gedaan.

Dit betekent niet dat het langer duurt voordat de brandweer daadwerkelijk uitrukt. Dat komt omdat op dit moment de werkwijze bij veel Veiligheidsregio's al is, dat bij een automatische melding pas daadwerkelijk wordt uitgerukt als na telefonische verificatie met de locatie is gebleken dat een melding echt is. Door de gewijzigde procedures zal de uitruk en opkomsttijd van de brandweer in de praktijk nagenoeg gelijk blijven.

Bij een brandmelding moet de interne organisatie direct starten met de ontruiming van het gebouw en zal het gebouw leeg zijn voordat de brandweer ter plaatse is. Hierdoor verdwijnt het extra risico van het niet meer direct doormelden naar een RAC.

Bijlage 6 Voorbeelden NvA ten behoeve van een PvE

Sjabloon 1
Nota van Aanvulling ten behoeve van een PvE BMI / OAI

Betreft het PvE Brandmeldinstallatie / ontruimingsalarminstallatie van:
Complexnummer of adres:
Gebouwnummer of gebouwnaam:
Datum:

In paragraaf ..... van het PvE is de doormelding naar de Regionale Alarmcentrale (RAC) beschreven.

In deze nota wordt deze als volgt gewijzigd:

“De doormelding naar de RAC is komen te vervallen”

Toelichting:

“Directe doormelding naar de RAC is sinds de inwerkingtreding van het Bouwbesluit 2012 niet meer wettelijk vereist op basis van artikel 6.20 lid 1 en Bijlage 1. De Veiligheidsregio heeft de afsluiting van de doormelding naar de meldkamer kenbaar gemaakt in de brief met kenmerk ..... van datum ..... Deze brief is als bijlage opgenomen”;

Ondertekeningen 1):

Opsteller Nota van Aanvulling

Naam: Functie:

Handtekening: Datum:

De eigenaar

Naam: Functie:

Handtekening: Datum:

De gebruiker

Naam: Functie:

Handtekening: Datum:

Bijlage: brief van de Veiligheidsregio..... , kenmerk....., d.d.....

Noot:

1) ondertekening door bevoegd gezag is sinds het Bouwbesluit 2012 niet wettelijk vereist en ook geen voorwaarde in het CCV inspectieschema brandbeveiliging.

Sjabloon 2

**Nota van Aanvullingen
Brandmeldinstallatie
Locatie .....**

Deze Nota van Aanvullingen is opgesteld als aanvulling op het Programma van Eisen (PvE) voor de brandmeldinstallatie (*referentie PvE invullen*).

Prestatie eis onechte en ongewenste meldingen

In .. *locatie ...* sluit de prestatie eis voor ongewenste en onechte brandmeldingen uit de norm 2535 niet aan bij het gebruik van het gebouw. Het karakteristiek en de vrijheden van de bewoners in combinatie met de vereiste te detecteren brandgrootte leidt tot de overschrijding van het aantal ongewenste en onechte meldingen.

Inspanningen binnen de inrichting zijn structureel en proactief gericht op vermindering van dit aantal. Deze NvA legt vast dat de in het PvE voor de brandmeldinstallatie genoemde prestatie eis voor onechte en ongewenste meldingen richtinggevend doch niet bindend is.

Randvoorwaarden zijn: een adequaat ingerichte BHV- organisatie, blijvende aandacht binnen de penitentiare inrichting voor reductie van het aantal meldingen (organisatorische maatregelen en/of installatietechnisch) en continuering van het overleg met brandweer en bevoegde autoriteit over dit onderwerp.

_____

Objectmanager

RVB

_____

Locatiedirecteur

Bijlage 7 Defensiespecifieke aanwijzingen voor het proces 'verkrijgen van een goedgekeurd PvE/UPD'

1. Als onderdeel van een (bouw)project waarvoor een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd

Voor deze situatie wordt het reguliere traject voor de aanvraag van een omgevingsvergunning gevolgd. Dat betekent dat de projectleider alle informatie levert die noodzakelijk is voor de aanvraag aan de sectie VGV⁹; die deze verzendt naar het bevoegd gezag.

Er kunnen zich dan twee situaties voordoen:

- a. Het PvE/UPD wordt meegezonden als één van de bijlagen bij de aanvraag. Goedkeuring vindt plaats binnen de vergunningprocedure door het verkrijgen van de vergunning.
- b. Ten tijde van de bouwaanvraag is er nog geen PvE/UPD.
- c. Goedkeuring van het PvE/UPD voor aanvang bouw is dan als voorwaarde in de vergunning opgenomen.

2. Als aanvraag omgevingsvergunning niet aan de orde is o.a. in geval van een aanpassing aan de bestaande BMI/OAI of als nog geen eerder PvE/UPD beschikbaar is.

Als er geen omgevingsvergunning nodig is dan geldt er ook geen formele vergunningprocedure zoals hierboven. Het PvE moet uiteraard wel worden opgesteld en ondertekend worden conform 2.1.3.

Indien men behoefte heeft aan gegevens als hierboven benoemd, kan men contact opnemen met DVenB.Dir.EenR.Sectie.JBenRuimte@mindef.nl

⁹ VGV staat voor sectie Vergunningen Gebruiksgereed Vastgoed (afdeling Klant en Vastgoed Management)

Bijlage 8 Afkoppeling doormelding BMI naar brandweer - rijksgebouwen

Bouwbesluit 2012: Gevolgen van het vervallen van de verplichte doormelding naar de brandweer

Inleiding

Op 1 april 2012 is het Bouwbesluit 2012 in werking getreden en meteen van kracht geworden. Het nieuwe Bouwbesluit vervangt onder andere het Bouwbesluit 2003 en het Besluit Brandveilig Gebruik Bouwwerken (Gebruiksbesluit). Gebruikers van huisvesting van de RVB zijn in de afgelopen periode geconfronteerd met de gevolgen hiervan. In deze notitie worden de gevolgen en een advies over eventuele vervolgacties op een rij gezet.

Doormelding naar de brandweer vervalt soms

Een van de gevolgen van het Bouwbesluit 2012 is het vervallen van de verplichte doormeldingen bij sommige gebruiksfuncties. Diverse klanten van het RVB hebben een brief ontvangen van de lokale brandweer/veiligheidsregio/gemeente waarin wordt aangekondigd dat de automatische doormelding naar de RAC wordt gestopt¹⁰.

Voor welke gebouwen is de doormeldplicht vervallen?

Voor alle kantoorfuncties en alle bijeenkomstfuncties is de verplichting tot doormelding vervallen. Tenzij er bijvoorbeeld "Gelijkwaardigheid" is toegepast waar doormelding onderdeel van uitmaakt.

Doormelding is een zaak voor u

De RVB heeft geen contracten voor doormelding met een RAC of contracten met Particuliere Alarmcentrales (PAC), dit is een zaak voor de gebruiker. Wijzigingen moeten echter wel gecommuniceerd worden met de RVB in verband met mogelijke verbanden met andere installatiedelen zoals een Gebouwbeheerssysteem of omdat er aanpassingen aan de brandmeldcentrale nodig zijn.

Advies van de RVB

De RVB adviseert om:

- Bestaande doormeldingen waarvoor geen verplichting meer geldt, om te zetten naar een melding naar een PAC.
- Indien een gebruiker of de RVB de rechtstreekse doormelding naar een RAC wil behouden dan kan dit gemotiveerd aangevraagd worden bij de betreffende gemeente. Dit geldt bijvoorbeeld voor cultureel erfgoed zoals monumenten, musea en paleizen, bijzondere panden van de Belastingdienst. In de regel werken de veiligheidsregio's hieraan mee.

Erkende Particuliere Alarmcentrales vormen een betrouwbaar alternatief voor de doormelding naar brandweer.

Dit alternatief biedt onder meer financieel voordeel van ongeveer 500 tot 1.000 euro per aansluiting per jaar. Er is wel sprake van initiële kosten van ongeveer 1.000 euro. Indien al een bestaande doormelding van brandmeldstoringen naar een PAC aanwezig is, dan kan deze dienst ondergebracht kan worden in de nieuwe aansluiting, of - afhankelijk van de soort PAC - kan het bestaande contract worden uitgebreid met de aanvullende dienstverlening.

Verificatie van brandmeldingen

Een PAC zal de brandmelding niet gelijk doorzetten, eerst verifieert de centrale of sprake is van een echte melding. Hiervoor gelden uiteraard spelregels die

¹⁰ In het nieuwe bouwbesluit is het aantal verplichte automatische doormeldingen naar een RAC sterk verminderd. Gezien het hoge aantal loze brandmeldingen en nodeloze uitrukken wil de brandweer in sommige gemeenten snel van de niet verplichte automatische doormeldingen af.

worden afgestemd bij het aangaan van een contract. Verificatie is nodig omodeloze alarmen te voorkomen.

Omzetten van doormelding in overleg met de RVB

Voor het omzetten van de doormelding zijn waarschijnlijk technische aanpassingen nodig. Dit moet gebeuren in overleg met de RVB.

Onderstaand treft u een stappenplan hoe de omzetting van RAC naar PAC-doormelding te realiseren is.

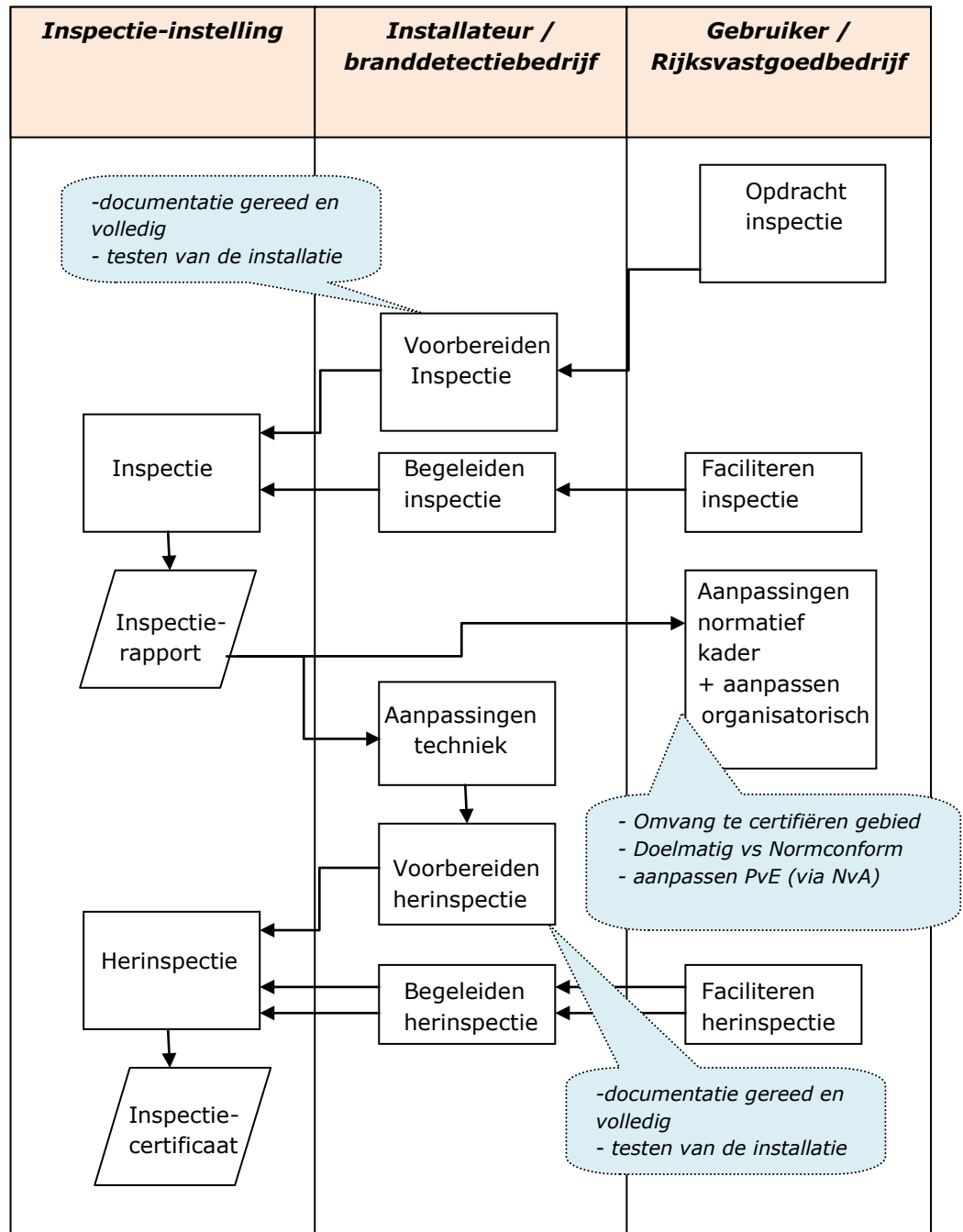
Meer informatie

Meer informatie is verkrijgbaar bij de objectmanager van het betreffende pand. Ook is via www.wetten.nl meer informatie over het nieuwe Bouwbesluit te vinden.

Stappenplan (op hoofdlijnen) voor omzetten RAC naar PAC-doormelding

1. Informeer het RVB van het voornemen en verifieer via de objectmanager of het omzetten is toegestaan.
2. Verifieer of uw installatie reeds voorzien is van een doormelding naar een PAC. De PAC moet door het Ministerie van Veiligheid en Justitie erkend en gecertificeerd zijn.
3. Sluit eerst het contract af met de PAC en zeg dan pas het contract voor doormelding naar de RAC op, uiteraard moet dit op elkaar zijn afgestemd.
4. Voeg, indien aanwezig, de brief waarin het bevoegd gezag aangeeft dat de doormelding moet komen te vervallen toe aan het PvE. Bij een eventuele wijziging van het PvE kan deze aanpassing hierin worden opgenomen.
5. In overleg met de RVB wordt de inbedrijfstelling gepland. Hierbij dient aanwezig te zijn:
  - a. het branddetectiebedrijf (afkoppelen oude brandmeldapparatuur, begeleiden en testen).
  - b. de installateur van de PAC (voor het plaatsen van de doormeldeenheid).

Bijlage 9 Procedure inspectie door inspectie-instelling

Bijlage 10 Advies Professioneel oordeel inspectie

1	Geluidrukniveau te laag (OAI)
Vraag	Is een lager geluidrukniveau toegestaan dan voorgeschreven?
Interpretatie van het CCV-inspectie-schema/ norm	Het geluidrukniveau moet worden geïnspecteerd. Als van het geluidrukniveau wordt afgeweken is dat een afwijking [2.7/7]. De prestatie-eis geluidrukniveau van 'slow whoop' toonsignalen staat in paragraaf 4.2 van de NEN 2575-3: 2012, NEN 2575:2004 en NEN 2575:2000.
Motivatie	<p>Bij bestaande installaties komt het vaak voor dat de in de norm omschreven geluidsdrucken niet worden behaald. De voorgeschreven geluidsdruk dient als minimale waarde, ongeacht het omgevingsgeluid: in iedere situatie dient deze geluidsdruk te worden behaald. Indien deze waarde niet wordt behaald, is het goed mogelijk dat de geluidssterkte van het signaal ruim voldoende is om het doel te bereiken.</p> <p>Het doel van het ontruimingssignaal is om de aanwezige personen te waarschuwen voor gevaar en daarmee de ontruiming in gang te zetten.</p> <p>Voor dit doel is een geluidsdruk van 6dB(a) boven het gemiddelde omgevingsgeluid voldoende. Dit blijkt uit het feit dat deze waarde wordt opgegeven door de opstellers van de NEN 2575-3:2012 als tweede criterium voor het voldoen aan de norm: Minimaal verschil tussen het geluidrukniveau van het toonsignaal en het equivalente omgevingsgeluid (L A,eq) bedraagt overal +6 dB(A). Indien dit in ruimten met een omgevingsgeluid hoger dan 65 dB(A) toegestaan is dan kan daaruit worden opgemaakt dat dit verschil voldoende is om het signaal duidelijk te horen, ook in ruimten met een lager niveau van het equivalente omgevingsgeluid.</p> <p>Deze onderbouwing is van toepassing op verblijfsruimten. In verkeersruimten dient te worden voldaan aan de minimale geluidrukniveau. Deze onderbouwing is nadrukkelijk niet van toepassing in slaapvertrekken ter plaatse van het hoofdeinde van elk bed. Het doel van de hoge geluidsdruk op die plaats is het wekken van slapende personen.</p>
Standpunt	<p>Het behalen van de voorgeschreven geluiddruk in iedere ruimte is geen reden voor afkeur, onder de volgende voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minimaal verschil tussen het geluidrukniveau van het toonsignaal en het equivalente omgevingsgeluid (L A,eq) bedraagt in verblijfsruimten +6 dB(A), in slaapvertrekken ter plaatse van het hoofdeinde van elk bed. - Het geluidrukniveau in verkeersruimten voldoet aan de eisen conform NEN 2575.

2	Geluidrukniveau te hoog (OAI)
Vraag	Is een hoger maximaal geluidrukniveau dan voorgeschreven toegestaan?
Interpretatie van het CCV-inspectie-schema/ norm	Het geluidrukniveau moet worden geïnspecteerd. Als van het geluidrukniveau wordt afgeweken is dat een afwijking [2.7/7]. De prestatie-eis geluidrukniveau van 'slow whoop' toonsignalen staat in paragraaf 4.2 van de NEN 2575-3: 2012, NEN 2575:2004 en NEN 2575:2000.
Motivatie	<p>Bij bestaande installaties komt het voor dat geluidsdrukken hoger zijn dan de in de norm omschreven maximale geluidsdrukken. De voorgeschreven geluidsdruk dient als maximale waarde en bedraagt bij slow whoop toonsignalen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Algemeen 105 dB(a)(NEN 2575-3: 2012) of 120 dB(a) (NEN 2575:2004 en NEN 2575:2000) - In slaapgebieden 85 dB(a). <p>Het doel van het ontruimingssignaal is om de aanwezige personen te waarschuwen voor gevaar en daarmee de ontruiming in gang te zetten.</p> <p>Voor dit doel is een geluidsdruk hoger dan de maximaal voorgeschreven waarden ook acceptabel.</p>
Standpunt	De eis voor het maximale geluidrukniveau komt te vervallen.

3	Nevenindicatoren niet juist aangebracht (BMI)
Vraag	Is het noodzakelijk om alle nevenindicatoren aan te brengen conform norm?
Interpretatie van het CCV-inspectie-schema/ norm	De aanwezigheid van nevenindicatoren moet worden geïnspecteerd. Als een automatische melder geen signalering geeft op een nevenindicator is dat een afwijking [§2.1/21, §2.6/15, §2.6/16 en §2.6/21]. De projectie-eis nevenindicatoren staat in paragraaf 10.10 van de NEN 2535: 2009 en paragraaf 7.11 van NEN 2535:1996.
Motivatie	<p>Het doel van nevenindicatoren is om de BHV-organisatie en de hulpdiensten de plaats van de aangesproken melder te wijzen. Indien het doel van de brandmeldinstallatie is om de aanwezige personen te waarschuwen voor gevaar en daarmee de ontruiming in gang te zetten, dan kan dit doel bereikt worden zonder nevenindicatoren. De aanwezige personen (militairen) zijn in hoge mate zelfredzaam en getraind om orders op te volgen. Indien het ontruimingsalarm gaat, dan verlaten zij het bouwwerk. Daarbij kijken zij niet naar de nevenindicatoren.</p> <p>Deze uitzondering is nadrukkelijk van toepassing in bouwwerken waarin zelfredzame personen die getraind zijn om orders op te volgen verblijven.</p>
Standpunt	Het niet aanwezig zijn of onjuiste projectering van de nevenindicatoren is geen reden voor afkeur.

4	Trekontlasting niet aangebracht (BMI)
Vraag	Is de aanwezigheid van trekontlasting noodzakelijk?
Interpretatie van het CCV-inspectie-schema/ norm	De aanwezigheid van trekontlasting moet worden geïnspecteerd: Transmissieweg [§2.1/23, §2.1/24, §2.1/25, §2.6/23, §2.6/24 en §2.6/25]. De montage van transmissiewegen moet voldoen aan de NEN 1010. Dit is beschreven in paragraaf 11.1 van de NEN 2535:2009 en paragraaf 8.1 van NEN 2535:1996.
Motivatie	<p>Het doel van trekontlasting is om te voorkomen dat er te veel trek staat op de aansluiting van de kabel in de verschillende componenten die in een enkelvoudige transmissieweg zitten. Als gevolg hiervan kan de kabel uit de aansluiting worden getrokken, waardoor de leiding wordt onderbroken en er geen meldingen meer kunnen worden doorgegeven vanaf alle melders achter de losse aansluiting.</p> <p>Het niet hebben van trekontlasting kan tot gevolg hebben dat de prestatie-eis systeembeschikbaarheid niet wordt gehaald. Een losse aansluiting wordt direct gemeld als een storing op het paneel. Storingen dienen direct opgelost te worden. De storingsmelding wordt via een doormelding naar een particuliere alarmcentrale opgevolgd en door de beheerder brandmeldinstallatie gemonitord.</p>
Standpunt	De afwezigheid van trekontlasting is geen reden voor afkeur.

5	Ruimten met een schakel- en verdeelinrichting niet voorzien van detectie (BMI)
Vraag	Is het toegestaan ruimten met een schakel- en verdeelinrichting niet te voorzien van detectie?
Interpretatie van het CCV-inspectie-schema/ norm	De aanwezigheid van detectie, behorende bij de bewakingsomvang moet worden geïnspecteerd. Afwezigheid van een melder in een verdeelkast met opslag is een afwijking in de bewakingsomvang [§2.6/7]. De projectie-eis automatische melders bij volledige bewaking staat in paragraaf 10.2.2 van de NEN 2535: 2009. In paragraaf 7.1.1 van NEN 2535:1996 staat dat dit ter beoordeling van het bevoegd gezag is.
Motivatie	<p>De aanwezigheid van een automatische melder in een ruimte met een schakel- en verdeelinrichting is noodzakelijk om brand in die ruimte tijdig te detecteren. Vaak worden die ruimten gebruikt om spullen in op te slaan. Dit in combinatie met de schakel- en/of verdeelinrichting zorgt er voor dat de mogelijkheid op brand aanwezig is. Derhalve moeten deze ruimten worden voorzien van detectie.</p> <p>Conform paragraaf 10.2.2 van de NEN 2535:2009 is het onder voorwaarden toegestaan om geen detectie aan te brengen in ruimten met een schakel- en verdeelinrichting. De voorwaarden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de schakel- en verdeelinrichting voedt zowel direct als indirect geen brandmeldapparatuur, brandbeveiligingsapparatuur of brandweerlift; • de schakel- en verdeelinrichting bevindt zich in een ruimte met een vloeroppervlakte kleiner dan 2 m²; • de schakel- en verdeelinrichting bevindt zich in een ruimte die zich over maximaal één bouwlaag uitstrekt; • de schakel- en verdeelinrichting bevindt zich in een ruimte waarin zich geen brandbare opslag bevindt en geen andere ontstekingsbronnen voorkomen dan de schakel- en verdeelinrichting zelf. <p>Vaak zijn deze ruimten niet afgesloten waardoor het niet aannemelijk is dat deze ruimten vrij van opslag blijven. Deze ruimten hoeven niet te worden voorzien van detectie indien er maatregelen zijn getroffen om de ruimten vrij te houden van opslag. Duidelijk wordt vastgelegd dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de ruimten worden afgesloten en enkel voor een huismeester of dergelijke toegankelijk zijn, - de ruimten worden meegenomen in het kader van de OP-taken, waarbij periodiek wordt bezien of de ruimten vrij zijn van opslag. Deze controle dient in de logboeken te worden opgenomen.
Standpunt	Aanwezigheid van detectie in ruimten met schakel- en verdeelinrichtingen is geen verplichting, mits wordt voldaan aan de uitgangspunten uit paragraaf 10.2.2 van de NEN 2535:2009 en organisatorisch is geborgd dat er geen opslag in deze ruimten plaatsvindt.

6	Proefbrand bij aspiratie in liftschacht niet noodzakelijk (BMI)
Vraag	Is het noodzakelijk om van ieder aspiratiesysteem dat in een liftschacht is aangebracht een proefbrand te houden?
Interpretatie van het CCV-inspectie-schema/ norm	De aanwezigheid van proefbrandverslagen moet worden geïnspecteerd. Als een proefbrandverslag onbreekt is dat een afwijking [§2.6/6]. De eis om een proefbrand te doen staat in paragraaf 10.1 van de NEN 2535: 2009 en paragraaf 7.12.7 van NEN 2535:1996.
Motivatie	<p>Indien een lift geen liftmachinekamer heeft, maar de liftmotor en/of schakelkast zich in de liftschacht bevindt, moet de liftschacht worden voorzien van automatische branddetectie. Deze moet er voor zorgen dat het aanwezige brandrisico (liftmachine) wordt beveiligd.</p> <p>Omdat liftschachten geen andere installaties dan die welke voor de liftinstallatie noodzakelijk zijn, mogen bevatten, kan de liftschacht worden voorzien van een aspiratierookmelder. Hierbij behoort de 'melder' zich buiten de liftschacht te bevinden en behoren zowel de aanzuig- als retourbuis door de wand te worden gestoken.</p> <p>Een aspiratiesysteem werd tot voor kort gezien als een bijzondere detectietechniek, echter de toepassing van aspiratie in liftschachten is momenteel de standaard geworden. De leveranciers van deze installaties schrijven voor hoe de installatie kan worden aangebracht. Indien de installatie volgens de voorschriften van de leverancier in de liftschacht wordt aangebracht, dan is tijdige detectie voldoende zeker. Deze voorschriften dienen in het logboek opgenomen en voldoende inspecteerbaar te zijn. Een proefbrand kan achterwege blijven.</p>
Standpunt	Indien een aspiratiesysteem in een liftschacht is aangebracht, conform de voorschriften van de leverancier, dan hoeft niet met een proefbrand te worden aangetoond dat de melder tijdig in alarm komt.

7	Dv-maat te groot (BMI)
Vraag	Is het toegestaan indien bestaande melders over een te grote Dv-maat beschikken?
Interpretatie van het CCV-inspectie-schema/ norm	De afstand van een rookgevoelig element tot plafond moet worden geïnspecteerd. Als de afstand van een rookgevoelig element tot plafond te groot is, is dat een afwijking [§2.1/21, §2.6/15, §2.6/16 en §2.6/21]. De projectie-eis met betrekking tot de afstand van een rookgevoelig element tot het plafond staat in paragraaf 10.11.5.6 van de NEN 2535: 2009 en paragraaf 7.12.7.3 van NEN 2535:1996.
Motivatie	<p>Het doel van het voorschrijven van een maximale Dv-maat (afstand vanaf het plafond tot aan het rookgevoelige element) is om de melder tijdig in alarm te brengen, voordat de rook de vluchtweg blokkeert. Bij hoge ruimten (hoger dan 3 meter) blijft er een rookvrije laag, zodat men onder de rook kan vluchten. In de gevallen dat de Dv-maat te groot is, betekent dit dat de rook verder moet zakken voordat de melder wordt aangesproken.</p> <p>Bij dergelijke hoge ruimten blijft er ook bij latere detectie voldoende ruimte over om te ontvluchten. Het niet voldoen aan de Dv-maat heeft derhalve geen nadelige invloed op het doel: veilig vluchten.</p> <p>Deze uitzondering is nadrukkelijk van toepassing in bouwwerken waarin zelfredzame personen die getraind zijn om orders op te volgen verblijven.</p>
Standpunt	<p>Het behalen van de voorgeschreven Dv-maat is geen reden voor afkeur, onder de volgende voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De melder bevindt zich minimaal op een hoogte van 3 meter boven de vloer met een maximale Dv-maat van 10% van de hoogte van de ruimte, - De projectering voldoet aan de minimale Dv-maat conform NEN 2535, - Bovenstaande is niet van toepassing in bouwwerken waarin verminderd zelfredzame personen verblijven.